

Verlag workshop; Mitigatie beverdammen Limburg

14 juni 2018, te Horst

Vilmar Dijkstra

Aanwezig:

Erik Vanderfeesten, Watering Het Grootbroek, België; Jan Tielen, hydroloog Waterschap Limburg (WL); Frans Janssen, muskusrattenbestrijder WL; Ton Steegh, gebiedsbeheerder WL; Wiljo van Eerden, coördinator muskusrattenbestrijding WL; Alfred Melissen, Fauna Beheer Eenheid Limburg; Arnold Bakker, Provincie Limburg; Rob Geraeds, Instandhouding Kleine Landschapselementen; Inge Janssen, ecooloog WL; Johan Bode, hydroloog WL; Vilmar Dijkstra, Zoogdierverseniging

Verhinderd: Henk Valckx WL

Arnold Bakker gaf een inleiding rond de problematiek van de bever in Limburg en het doel van de bijeenkomst. Het doel van de bijeenkomst is het doorspreken van mogelijke aanpassingen om het bouwen van dammen door bevers te voorkomen. Inbreng op de voorstellen voor die aanpassingen werd daarbij op prijs gesteld. Vervolgens werden in het veld twee locaties bezocht om de mogelijkheden om de aanpassingen op die locatie toe te passen te bespreken.

Vilmar Dijkstra gaf een inleiding over de biologie en ecologie van de bever. Daarna volgde informatie waarom bevers dammen bouwen. Door inzicht te hebben in waarom bevers dammen bouwen kunnen oplossingen bedacht worden om het bouwen van dammen te voorkomen. Aansluitend werden enkele aanpassingen gepresenteerd die ervoor moeten zorgen dat de bevers geen noodzaak hebben om een dam te bouwen.

Waarom dammenbouw?

1 Verhoging waterpeil

- ingangen holen en burchten diep genoeg liggen om roofdieren buiten te houden
- ingangen holen en burchten diep genoeg liggen voor isolerend effect
- voorkomen dat de ingang bij strenge vorst bevroest
- ruimte voor het eventueel aanleggen van een wintervoorraad

2 Stabilisering van de waterstand

3 Verlenging oever/vergroting foerageergebied

De aanpassingen die worden voorgesteld zijn vooral bedoeld voor punten 1 en 2. Waarschijnlijk zijn ze minder geschikt om te gebruiken bij dammen die vanwege punt 3 zijn aangelegd.

Om de kans van slagen van de aan te leggen aanpassingen te verhogen, dient rekening gehouden te worden met de voorkeuren van de bever bij het construeren van een hol of burcht:

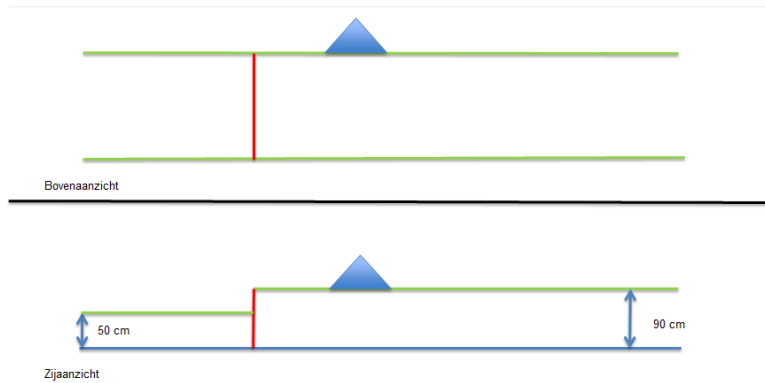
- Relatief hoge steile oever

- Oever loopt onder water steil door
- Liefst water minimaal ongeveer 90 cm diep
- Houtige of ruige begroeiing op de oever
- Oever van (schier)eiland of kruising van waterwegen

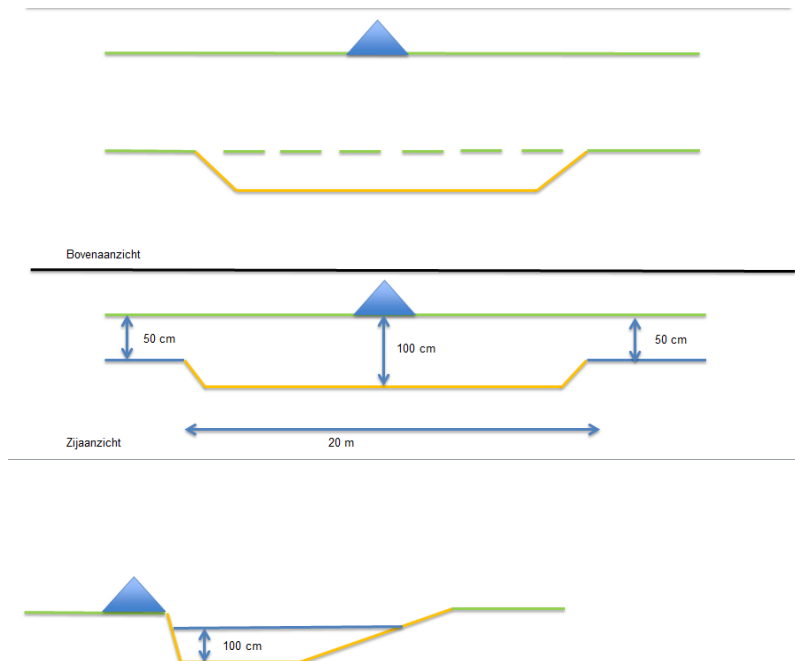
Aanpassing 1: Verdieping van de beekloop op locatie waar actieve beverburcht of –hol aanwezig is.

Aan de hand van een aantal schematische tekeningen wordt de huidige (fictieve) situatie geschetst en voorstellen gegeven.

Huidige (fictieve) situatie:

Voorstel:

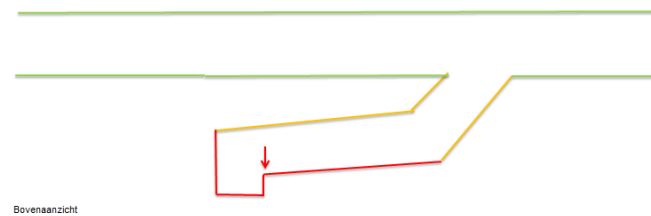
Een verdieping toepassen van ongeveer 100 cm. De oever aan de overkant van hol of burcht afvlakken of beschermen om ingraving te voorkomen (schouwpad). Indien mogelijk dan is het aan te bevelen om de breedte van de beek te vergroten ter hoogte van de verdieping.

Door afname van de stroomsnelheid bestaat er een verhoogd risico op sedimentatie. De vraag is of de bevers het zelf op diepte houden. Waarschijnlijk is het verstandig om een zandvang in te richten bovenstrooms op een goed bereikbare locatie.

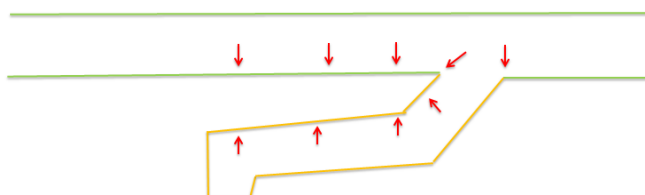
Aanpassing 2: Doodlopende zijtak aanleggen op locatie waar verwacht wordt dat bij vestiging van bevers er overlast gaat komen. Of op locatie waar al overlast is en er tijd is om de aanpassing tot ontwikkeling te laten komen (kost waarschijnlijk 2 tot 3 jaar).

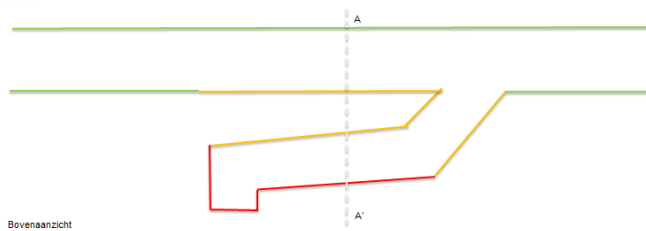
Kleine zijtak (circa 20 m lang en 5 m breed), die benedenstrooms aan takt.

Locaties die geschikt zijn om holen of burchten te construeren. Rood algemeen geschikt, rode pijl zeer geschikt.

Kwetsbare locaties (rode pijlen): als ze daar een hol of burcht construeren is er een kans dat ze juist wel een dam in de beek gaan bouwen.

Uiteindelijke inrichting. De rode lijnen geven oevers die relatief hoog zijn, grenzen aan dieper water en beplant worden met wilgen. De oranje lijnen zijn oevers waar niet gegraven moet worden door bevers en daarom een lage oever krijgen met ondiep water. De grijze stippellijn (A-A') geeft de ligging van de onderstaande dwarsdoorsnede.

Om een lage oever te verkrijgen waar de bevers niet mogen graven, is het aan te bevelen om het maaiveld te verlagen. Bij A' is het juist de bedoeling om de oever te verhogen met 0,5 tot 1m om een aantrekkelijke locatie te maken om een burcht of hol te construeren. Daarvoor kan grond gebruikt worden die vrijkomt bij het aanleggen van de zijtak.

Veldbezoeken

Locatie 1: Oostrumsebeek omgeving Veulen

Deelgebied 1: Beide zijden zijn bebost (eigendom Staatsbosbeheer, SBB), al ligt er een schouwpad op de noordoever tussen beek en bos. In de zuidoever liggen een burcht en meerdere hollen. Op deze locatie is ruimte om de beekloop te verdiepen (of een zijtak aan te leggen). De noordoever wordt daardoor wel kwetsbaarder voor ingraving. Advies is om de noordoever ter hoogte van de verdieping of te verlagen of met gaas te beveiligen. Eventueel met SBB overleggen of de beek verbreed kan worden en de oever glooiend aangelegd kan worden. Door het meerdere malen verwijderen van de beverdam zijn de bevers verhuisd naar deelgebied 2. Ze foerageren nog wel in deelgebied 1.

Deelgebied 2: alleen de noordoever is bebost. De zuidoever is een schouwpad langs landbouwgebied. De zuidoever ligt hoger en is steiler dan de noordoever en is daardoor aantrekkelijker voor bevers om hollen in te graven (onder het schouwpad). Deze hollen zijn ook

aanwezig en zijn op 14 juni 2018 gedicht door WL. Op dezelfde dag is de beverdam verwijderd. Op de noordoever is mogelijk een hol aanwezig.

Advies locatie 1: deelgebied 1; verdieping aanleggen ter hoogte van de burcht en de tegenoverliggende oever verflauwen en verbreden of beschermen met gaas. Eventuele beverdammen voorlopig niet meer verwijderen om ze op deze locatie te houden. Dam kan wel verlaagd worden.

Advies locatie 1: deelgebied 2; verdieping van de beekloop is alleen zinvol als de noordoever wordt verhoogd tot minimaal de hoogte van de zuidoever. De zuidoever dient dan beschermd te worden met gaas. Er lijkt geen ruimte te zijn voor verlaging van de zuidoever. Mogelijk kan de overlast van een eventuele beverdam worden verminderd met een 'beaverdeceiver'. Om de bevers terug te krijgen naar deelgebied 1 is het aan te bevelen de beverdammen voorlopig te blijven verwijderen.

Locatie 2: Omgeving Eckeltse beek bij Golfbaan

De watergang heeft een lage beboste noordoever en een hoge oever met schouwpad, aan de zuidkant bevindt zich aansluitend de golfbaan. Op de noordoever wordt door de bevers veel gefoerageerd. In de zuidoever zijn enkele aanzetten voor het graven van hollen. Het bouwen van dammen kan hier tot doel hebben om of de beboste noordoever beter en over groter oppervlak bereikbaar te maken, of om de zuidoever geschikter te maken om hollen te graven.

Advies locatie 2; verdieping heeft alleen zin als de noordoever wordt verhoogd en de zuidoever wordt verlaagd, of van gaas wordt voorzien. Locatie lijkt meer geschikt om gebruik te maken van 'beaverdeceiver'.

Vervolg

Lijst met potentiële locaties: WL levert zo spoedig mogelijk een lijst met locaties die bezocht kunnen worden om te beoordelen of een aanpassing toegepast kan worden.

Kort verslag van de workshop: dit product.

Datumprikker: Vilmar stuurt een datumprikker rond om de potentiële locaties te gaan bezoeken. Daarbij is het handig als in ieder geval Rob, Wiljo, Inge en een hydroloog aanwezig kunnen zijn.

Omgang met beverdammen: om het project succesvol te maken, is het noodzakelijk om op de (potentiële) locaties waar een aanpassing eventueel wordt doorgevoerd vanaf nu geen beverdammen meer te verwijderen. Door de beverdammen te verwijderen is de kans namelijk groter dat de bevers naar een andere locatie gaan. De beverdammen kunnen wel verlaagd worden.